

(PROIECT) **STRATEGIA DE DEZVOLTARE LOCALĂ** **A SATULUI MERENI** **2018 - 2023**

Actualizată
cu asistența facilitatorilor Proiectului PNUD "Migrație și Dezvoltare Locală"
în anul 2018

Mereni 2018

Curpins

1.	Introducere	3
2.	Sumar executiv	4
4.	Diagnosticul Situației Existente	5
4.1.	Potențialul Uman și Migrația	5
4.2.	Dezvoltarea economică	7
4.3.	Dezvoltarea socială	11
4.4.	Infrastructura tehnico-edilitară și Servicii Comunale.....	14
4.5.	Analiza SWOT	16
5.	Obiective și priorități.....	17
5.1.	Viziunea Mereni 2023	17
5.2.	Misiunea	17
5.3.	Valorile comunității.....	17
5.4.	Obiective Strategice.....	18
5.5.	Obiective specifice.....	18
6.	Planul de Acțiuni	20

1. Introducere

Rolul strategiei

Strategia de Dezvoltare Locală (SDL) a satului Mereni pentru anii 2018-2023 este principalul document prin intermediul căruia localitatea își stabilește obiectivele de dezvoltare pe termen scurt, mediu și lung, precum și modalitățile de atingere a acestora. Acest document descrie cadrul general al dezvoltării durabile a satului Mereni pentru următorii 5 ani. Strategia este răspunsul comunității la întrebările esențiale ale dezvoltării locale: Unde ne aflăm? Unde dorim să ajungem? Cum să ajungem acolo?

Strategia are drept scop atingerea unor obiective tangibile, pentru care sunt stabilite măsuri concrete și un calendar gradual al activităților. Documentul prevede ghidarea coordonată a activității mandatului Primarului, Consiliului Local, a instituțiilor din subordine și a celorlalți actori ai dezvoltării locale.

Contextul actualizării strategiei

Strategia de dezvoltare locală a fost elaborată la inițiativa APL, cu susținerea proiectului „Migrație și Dezvoltare Locală”, implementat de către Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD) și finanțat de către Agenția Elvețiană pentru Dezvoltare și Cooperare (SDC), prin implicarea largă a principalilor actori și parteneri locali din comunitate. Abordarea utilizată în cadrul actualizării strategiei prevede încorporarea în mod special a componentelor migrație, drepturile omului și egalitatea de gen, cooperarea intercomunitară și dezvoltarea economică locală.

Integrarea migrației în planificarea locală contribuie la minimizarea efectelor negative și maximizarea beneficiilor migrației pentru dezvoltarea socio-economică și umană locală.

Respectarea principiilor egalității de gen și ale drepturilor omului în dezvoltarea locală contribuie la dezvoltarea centrată pe necesitățile oamenilor printr-un proces transparent, participativ, responsabil și lipsit de discriminare.

Cooperarea intercomunitară este un instrument de furnizare în comun, în condiții de calitate și eficacitate, a serviciilor publice locale. Prin unirea eforturilor a două sau mai multe APL se pot asigura premisele necesare pentru organizarea și finanțarea unor servicii publice de calitate, în condițiile în care satul Mereni în parte nu posedă puterea și resursele necesare pentru a face acest lucru.

Procesul de actualizare a strategiei

În procesul de elaborare a Strategiei de Dezvoltare Locală a satului Mereni, s-a asigurat reflectarea intereselor și opiniilor principalilor actori locali prin consultarea acestora în cadrul focus grupurilor tematice și prin validarea problemelor, soluțiilor și concluziilor în cadrul consultărilor publice. În procesul de actualizare a strategiei au fost implicați în mod nediscriminatoriu reprezentanții următorilor actori și grupuri comunitare: APL, ONG-uri, tinerii, persoanele în etate, persoanele vulnerabile, oamenii de afaceri, confesiunile religioase, migranții, instituțiile publice locale, fiind asigurată participarea echilibrată atât a femeilor, cât și a bărbaților.

Implicarea largă a cetățenilor în actualizarea SDL i-a împuternicit pe aceștia să-și aleagă propriile căi de dezvoltare, iar obiectivele și prioritățile care reflectă în mod real necesitățile oamenilor au șanse mai mari să fie transpuse în realitate datorită încrederii reciproce și angajamentului creat pentru implementarea acțiunilor planificate.

2. Sumar executiv

Satul Mereni este o unitate administrativă cu o suprafață de 6607ha și cu o populație de 6060 de locuitori (3270 de femei și 2970 de bărbați) ce face parte din raionul Anenii Noi. Satul este situat la circa 30km de mun. Chișinău, la o distanță de 6km de traseul național R2 Thighina-Chișinău, și la doar 15 km de Aeroportul Internațional Chișinău. Prima atestare documentară a satului Mereni a fost înregistrată în anul 1475 pe timpul domniei lui Ștefan cel Mare.

În prezent, satul Mereni se confruntă cu mai multe probleme ce țin de dezvoltarea socio-economică a localității. Populația stabilă a comunității este în constantă scădere, fiind afectată atât de migrația internă, cât și de cea externă. Conform estimărilor prezente circa 18% din populația satului este plecată permanent sau temporar peste hotarele țării. Destinațiile externe cu cei mai mulți băștinași din Mereni sunt: Rusia, Italia, Spania, Germania, Marea Britanie, SUA. Acest fenomen, generat în mare parte de lipsa dezvoltării economiei locale, lipsa locurilor de muncă, calitatea scăzută a serviciilor publice locale, infrastructura locală slab dezvoltată, costurile înalte de trai și sărăcia. Aceste aspecte creează un cerc vicios în care populația activă pleacă din cauza lipsei oportunităților de dezvoltare, iar dezvoltarea locală nu poate avea loc fără populația activă. În plus, se estimează că circa 70% din populația activă a localității este angajată în câmpul muncii fie în mun. Chișinău, fie în centrul raional Anenii Noi, existînd fenomenul navetei zilnice.

Problemele de bază ale localității la moment țin de lipsa sau degradarea infrastructurii necesare pentru prestarea serviciilor publice locale de calitate și stimularea dezvoltării economice. În cadrul consultărilor publice la care au participat circa 60 de persoane, dintre care 60% femei și 40% bărbați, au fost identificate și prioritizate măsurile ce ar adresa următoarele probleme ale comunității:

- Starea precară a drumurilor
- Absența sistemului de gestionare a deșeurilor locale
- Lipsa unui spațiu de agrement comun (parc central, iluminare, scenă în aer liber)
- Lipsa sistemului de canalizare
- Modernizarea terenului sportiv al liceului
- Reparația acoperișului casei de cultură (sediul a mai multor instituții)
- Lipsa unui centru de tineret
- Inactivitatea populației, lipsa de implicare
- Migrația populației
- Reparația căilor de acces spre Chișinău
- Siguranța la trafic
- Lipsa activităților pentru persoanelor în etate
- Lipsa trotuarelor amenajate pe traseele centrale
- Insuficiența locurilor în grădinițe
- Dezvoltarea economică insuficientă, atragerea investițiilor, noi locuri de muncă
- Amenajarea unei piețe agro-alimentare
- Modernizarea continuă a instituțiilor școlare și pre-școlare
- Înverzirea localității și starea ecologică
- Resurse insuficiente de apă și utilizarea ineficientă a resurselor de apă
- Grad sporit de morbiditate în rândul populației
- Insuficiența cadrelor didactice
- Starea deplorabilă a transportului public

3. Matricea strategică Mereni 2018-2023

Indicatori de dezvoltare

Indicator	2018	2023
Nr. de întreprinderi active	150	200
Nr. oficial de angajați	1066	2000
Nr. de întreprinderi noi create	1	10
Salariul mediu pe economie (estimativ)	4500	7000
Șomeri oficial înregistrați, cetățeni	29	0
Migrația forței de muncă spre alte orașe / sate sau peste hotare, cetățeni	18%	13%
Parteneriate publice-publice sau publice – private	0	1
Volumul investițiilor, inclusiv remitențe atrase în localitate	500000	1000000
Tradiții locale revitalizate: împletitul în lozie, croșetatul, lucrul cu lemnul)	4	5
Crescătorii de animale, păsări	6	6
Întreprinderi de prelucrare a producției agricole	1	2
Lungimea drumurilor de acces ce necesită reparații capitale	23	10
Acoperirea cu servicii de apeduct, gospodării	80%	100%
Acoperirea cu servicii de canalizare și colectare a apelor uzate, gospodării	0%	100%
Acoperirea cu serviciu de salubritate, gospodării	1%	100%
Acoperirea cu gaze naturale, gospodării	97%	100%
Instalații producătoare de energie din surse regenerabile, inclusiv instalații solare și de utilizare a biomasei în scopuri energetice (reziduuri agricole, lemne, etc.)	2	4
Pensiuni turistice agricole rurale	0	5
Asociații de afaceri	3	5
Buget local	10 mln	50 mln
Venituri proprii în bugetul local	4 mln	20 mln

4. Diagnosticul Situației Existente

4.1. Potențialul Uman și Migrația

Populația totală a comunei în anul 2017 a constituit 6060 persoane, dintre care 54% constituie femei iar 46% bărbați. Ponderea **populației prezente în vîrsta aptă de muncă** – 4070 de persoane sau 67% din populație. 967 de persoane au vîrsta de pînă la 15 ani, iar 981 de persoane au atins vîrsta de pensionare. Comunitatea înregistrează un spor negativ a populației de circa 25 de persoane, această tendință se înregistrează de mai mult de 5 ani. Populația în scădere este reflectată și de datele recensămintelor, astfel recensămîntul din 2004 indică o populație de 6173 de persoane, iar cel din 2014 – 5757 de persoane. Conform datelor prezentate, 12 persoane au statut de șomeri înregistrați oficial.

Numărul gospodăriilor este de 1950, cu o mărime medie de 3,1 persoane.

Satul Mereni este puternic afectată de **migrație**, deși nu există o monitorizare strictă a acestui fenomen la nivel local, conform estimărilor circa **1100 de cetățeni sau 18%** din totalul populației este angajată în migrație permanentă sau

circulară peste hotarele țării, iar circa **70%** din populația economic activă este angajată în afara localității. Migrația este un fenomen complex generat în special de lipsa locurilor de muncă la nivel local, necesitatea unor venituri mai mari pentru întreținerea familiei și în special a copiilor, sau efectuarea unor investiții în construirea și reparația imobilelor.

Migrația este percepută în mod distinct de către diferite grupuri de persoane. Cel mai afectați de către migrația populației active sunt tinerii și bătrînii. Primii sunt lăsați fără supravegherea și sprijinul emoțional necesare, celei de-a doua categorie îi sunt încredințate misiunea de a crește copii rămași și de a avea grijă de gospodăria. Un factor important în migrația internă îl reprezintă proximitatea mun. Chișinău și a accesului facil către capitală, acesta reprezentând un pol de atracție pentru populație.

Din discuțiile cu grupurile relevante din localitate, reiese că **imaginea generală la nivel local a migranților** este una pozitivă sau neutră, migranții fiind priviți ca persoane care găsesc succesul în altă parte. Printre cauzele principale ale migrației au fost menționate sărăcia, lipsa locurilor de muncă, neajunsuri, necesități, greutăți, nevoi. Din ce în ce mai mult migrația este privită ca o sursă de noi oportunități și libertate, nu doar ca o fugă de greutăți.

Tinerii asociază migrația cu despărțirea, dorul, insuccesul școlar, comportamentul deficient la colegii cu părinți plecați. Pe de altă parte, persoanele în etate asociază migrația cu familii distruse, destrămarea familiilor, singurătatea, greutatea. La nivel de localitate, se resimt și efectele pozitive ale migrației, precum ar fi veniturile adiționale, investițiile în imobile, în deschiderea de mici afaceri în domeniul comerțului și a consumului.

Destinațiile externe a migranților sunt în cea mai mare parte Rusia, Italia, Spania, Portugalia, Maria Britanie și continentul American (SUA și Canada), Germania, Romania, Israel, Cipru, Grecia. O destinație recentă preferată în special de către tineri este Marea Britanie. La nivel de primărie nu există cifre exacte privind fluxurile migraționale, acestea fiind dificil de urmărit în lipsa unor mecanisme clare. Revenirile în sat de peste hotare țin în primul rînd de reîntregirea familiei, grija față de copii și necesitățile acestora, grija pentru părinții în etate, existența unui imobil, rețeaua socială și de rude, dar este menționată și dragostea față de sat și în special atașamentul față de locul copilăriei și tinereții, neadaptarea la condițiile traiului peste hotare. Se răspîndește însă și fenomenul reîntregirii familiei peste hotare, ceea ce presupune că și copiii se mută cu traiul în țara de reședință a părintelui sau părinților. În ultimii 3 ani, **27 de elevi** au plecat peste hotare pentru reîntregirea familiei.

Pînă în prezent, implicarea migranților în soluționarea problemelor locale s-a limitat la acțiuni de caritate izolate și individuale.

Efectele negative ale migrației se resimt acut la nivel de comunitate. La moment **39 de familii monoparentale**, majoritatea fiind conduse de femei. Copiii sunt foarte afectați de migrație, **397 de copii** au 1 părinte plecat peste hotare, iar în cazul a **34 de copii** ambii părinți sunt plecați peste hotare, aceasta reprezintă circa 40% din copii înscriși în instituțiile educaționale din localitate. În cazul multor copii părinții pleacă peste hotare fără să instituie tutelă, deși părinții care pleacă peste hotare pentru un termen mai mare de trei luni sunt obligați prin lege să anunțe autoritățile și să oficializeze o formă de protecție precum este tutela sau curatela temporară. Acești copii au nevoie de suport suplimentar pentru a se încadra eficient în procesul educațional.

Unul dintre principalele **efecte pozitive** ale migrației asupra localității sunt fluxurile financiare generate de remitențe care sporesc consumul și nivelul de trai al familiilor care beneficiază de acestea. Consumul sporit a făcut posibilă dezvoltarea de afaceri în domeniul consumului și serviciilor – magazine comerciale, cafenele, săli de nunți, unele dintre aceste fiind întemeiate cu resurse obținute peste hotare. Migranții reîntorși se manifestă printr-o poziție civică mai activă și cerințe mai ridicate față de calitatea serviciilor publice. Migrația contribuie și la penetrarea tehnologiilor moderne în localitate fiind unul dintre factorii ce au contribuit la propagarea conexiunii la internet și telecomunicații.

La nivel de localitate se înregistrează și **efecte negative ale migrației**, a apărut problema copiilor lăsați în grija unui singur părinte, a bunicilor sau a rudelor, sunt și cazuri în care copii sunt lăsați fără supraveghere, dacă aceștia au

atins vârsta adolescenței. Efectele plecării părinților asupra copiilor se manifestă prin schimbarea comportamentului acestora, devenind mai agresivi, irascibili, retrași, expuși riscurilor de preluare a comportamentelor nocive precum ar fi consumul de alcool și droguri, frecvența redusă sau abandonul școlar. De asemenea, reușita școlară a copiilor din familiile afectate de migrație tinde să scadă. Comunicarea dintre copii și părinții plecați este deseori dificilă, ruptura emoțională neputînd fi suplinită prin îmbunătățirea stării materiale. Copii raportează îndepărtarea față de părinți și slăbirea conexiunii afective cu aceștia. Faptul că circa o cincime din localitate este plecată temporar sau permanent din sat scade coeziunea socială în localitate, se observă implicarea redusă a localnicilor în evenimentele și treburile localității. Organizarea unor servicii publice calitative devine mai dificilă, căci presiunea financiară a acestora este împărțită la mai puțini potențiali beneficiari.

De cele mai multe ori, în migrație pleacă persoanele cu spirit întreprinzător, care au abilitățile necesare de a se adapta rapid la mediul și cerințele unei țări străine, de aceea migrația are și efectul de a subția inițiativa afît economică, cît și civică, la nivel local. Localitatea însă dispune de un înalt potențial de resurse umane care se află în afara localității, sunt mulți mereneni care s-au afirmat în diverse domenii: administrație publică locală, afaceri, cultură, știință și sport. Acest potențial urmează a fi consolidat prin intermediul Asociației de Băștinași Vatra-Mereni, pentru a fi pus în beneficiul dezvoltării de inițiative locale. Deja există exemple pozitive de implicare a migranților prin intermediul inițiativelor mici, precum ar fi donații către școli și casa de cultură și elaborarea monografiei localității.

Servicii pentru migranți. În prezent se depun eforturi pentru identificarea mai clară a trendurilor migraționale din localitate și pentru a identifica necesitățile specifice ale migranților. În mare parte, APL și comunitatea locală nu au fost pregătite pentru abordarea cauzelor și efectelor acestui fenomen în mod sistematic. Școala și grădinița sunt singurele instituții locale care urmăresc circulația părinților elevilor însă datele colectate sunt prea puțin folosite pentru a fundamenta măsuri specifice direcționate spre atenuarea efectelor negative ale migrației. Sunt întreprinse unele măsuri de consiliere psihologică a elevilor care se confruntă cu dificultăți din cauza migrației părinților.

Migranții sunt identificați ca un grup de cetățeni a căror necesități ar putea fi abordate în mod particular de către administrația publică locală. APL a început să comunice mai intens prin intermediul rețelilor de socializare și internetului, ceea ce oferă acces sporit la informație, inclusiv migranților. Populația este consultată în materie de proiecte locale prin intermediul sondajelor online. Datorită acestor abordări, migranții sunt mai prezenți în viața publică a localității, circa **200** de persoane din afara localității exprimîndu-și opinia referitor la amenajarea parcului din localitate. Migranții doresc să fie informați cu privire la problemele și evenimentele locale, referitor la proiectele care se implementează, sunt interesați de oportunitățile de finanțare destinate migranților, doresc mai mult acces la informațiile privitor la drepturile migranților și la modalitățile de migrare inteligentă.

O analiză efectuată în rîndul băștinașilor arată că **80%** dintre aceștia ar dori să primească mai multe informații despre cele ce se petrec în localitate, **42%** și-au exprimat disponibilitatea de a participa în cadrul unei Asociații a Băștinașilor, iar **35%** ar fi disponibili să contribuie financiar sau în altă formă la implementarea de inițiative locale.

O resursă umană importantă o reprezintă băștinașii satului care sunt stabiliți în mun. Chișinău și or. Anenii Noi, care ar putea contribui la dezvoltarea satului prin prisma sentimentului de patriotism local sau a legăturilor emoționale și materiale cu localitatea de baștină. În urma inițiativei primăriei și a unui grup de inițiativă de băștinași a fost constituită **Asociația de Băștinași Vatra-Mereni** care a reușit să ia legătura cu circa 200 de băștinași pentru a putea consolida capacitățile migranților de a se implica în dezvoltarea locală și care își propune să consolideze relația localității cu băștinașii.

4.2. Dezvoltarea economică

Structura economiei locale. Economia s. Mereni este bazată pe agricultură, comerț, prestări servicii. Numărul agenților economici înregistrați este în permanentă schimbare, însă o parte din ei nu activează. La nivel de

comunitate erau înregistrate în anul 2017 peste 1600 întreprinderi cu drept de persoană fizică, din care majoritatea absolută sunt gospodăriile țărănești 1564, 25 întreprinderi individuale și peste 20 deținători de patente. Întreprinderile cu drept de persoană juridică constituiau peste 50 unități, din care majoritatea sunt societăți cu răspundere limitată, dar și 11 cooperative de întreprinzători, 1 societate pe acțiuni, întreprinderea municipală și 3 asociații de gospodării țărănești.

Pe teritoriul localității funcționează 8 secții de fabricare a uleiului din floarea soarelui, 2 mori, o brutărie, o secție de prelucrare și ambalare a crupelor, precum și o secție de prelucrare a cărnii. Lipsește prelucrarea legumelor și fructelor, fiind oportună deschiderea unor noi afaceri în acest domeniu, inclusiv pe revitalizarea activității fostei fabrici de conserve.

Toți agenții economici neagricoli activează preponderent în sectorul comercial. În localitate funcționează 17 magazine alimentare și mixte. Sectorul alimentației publice este reprezentat de 1 cafenea și 2 baruri, starea lor fiind satisfăcătoare. Una din activitățile economice dominante ale localității este prestarea serviciilor de agrement. Cele cinci case de nunți sunt ocupate în permanență. Pe teritoriul comunei activează Asociația de Economii și Împrumuturi.

O altă activitate economică ce este în beneficiul localității este creșterea animalelor (bovine, ovine, caprine). Agenții economici locali dețin fermă de vite, unde sunt peste 800 de capete de bovine. În satul Mereni sunt șase stâne, cuprinzând un număr de peste 1400 ovine și peste 600 caprine, un indicator înalt pentru o localitate din regiunea Centru.

În localitate nu există o piață agroalimentară amenajată. Organizarea și deschiderea acesteia ar fi o oportunitate de dezvoltare pentru comună.

Asfel, per ansamblu se poate constata o activitate economică locală moderată. Activitatea economică locală moderată este reflectată de indicatorul de capacitate fiscală a comunității. Conform datelor Ministerului finanțelor, în anul 2018, capacitatea fiscală (volumul total a veniturilor colectate din impozitul pe venitul persoanelor angajate / la numărul de locuitori) constituie pentru Mereni 537,4 lei, ceea ce este mult peste media capacității fiscale pe localitățile rurale care în anul 2018 este de 397,2 lei.

În localitate se pot întâlni încă oameni ce păstrează tradiția și anumite îndeletniciri meșteșugărești. Dezvoltarea păstoritului condiționează serbarea "ziua ciobanului". Localitatea la fel este vestită prin activități : sculptatul în lemn, broderie, croșetare, împletitul în lozie, prelucrarea metalului.

Forța de muncă. Conform datelor statistice oficiale, la sfârșitul anului 2017 numărul total al populației prezente constituia 6060 de persoane dintre care 3270 femei (54%) și 2790 bărbați (46 %). Comparativ cu anii 2012-2014 populația prezentă a satului nu s-a schimbat esențial. Situația localității din punct de vedere a resurselor de muncă este favorabilă, rata populației în vârstă aptă de muncă constituind 67,4% din totalul populației prezente, ceea ce plasează localitate în lista localităților cu potențial înalt al forței de muncă. Un al factor pozitiv pentru localitate este ponderea înaltă a persoanelor tinere (peste 16%). Aceste avantaje sunt diminuate însă de indicatorii de ocupare a potențialului uman. Conform datelor statistice majoritatea populației în vârstă aptă de muncă este ocupă în agricultură sau în sfera de prestări servicii, preponderent în alte localități, majoritatea absolută în mun. Chișinău. De asemenea, conform datelor disponibile la Primărie peste 20% din populația economic activă sunt plecate peste hotare permanent (mai mult de 3 ani) sau temporar.

Tabelul 3. **Ocupația populației**

Indicatori	Persoane
Total populație prezentă	6060
Populația în vârstă aptă de muncă	4070
Angajați local, inclusiv în	1628

Indicatori	Persoane
Agricultură	1413
Învățământ și educație preșcolară	95
Sănătate	28
Administrația publică și asigurarea ordinii publice	13
Servicii și comerț	79
Angajați în gospodăria casnică	1500
Angajați în alte localități sau plecați peste hotare	942

Sursa: Ministerul finanțelor, datele primăriei

La oficiile forței de muncă în anul 2017 erau oficial înregistrați 29 șomeri.

Potențial local. Potențialul economic al localității este în mare parte asigurat de terenurile agricole. Localitatea dispune de 5573,04 ha de terenuri cu destinație agricolă, dintre care 4188,10 ha (75 %) este teren arabil. Plantele multianuale au o suprafață de 682 ha, proporția dintre vii și livezi fiind practic egală (294 și 252 ha respectiv). Cea mai mare parte a suprafeței viilor este ocupată de soiuri albe tehnice (Aligote, Sauvignon, Feteasca). Livezile sunt plantate preponderent cu meri (cca 300 ha), restul suprafețelor fiind ocupate de prăsări și pruni. În localitate mai sunt peste 120 ha de plantații de nuci și peste 16 ha de arbuști fructiferi. Peste 464 ha sunt alocate pentru pășuni. Fâșiile forestiere și pădurea ocupă 508 ha. Resursele acvatice sunt de peste 126 ha, din care 67 ha sunt ocupate de 3 iazuri. Drumurile și alte terenuri ocupă cca. 260 ha.

O parte semnificativă (255 ha) din terenuri se află în proprietate publică și sunt acordate în arendă Institutului de Cercetări Științifice "Tevit". Circa 2 % din terenuri sunt puternic erodate. Nota medie ponderată a solurilor este de 64 puncte din 100. În ultimii 5 ani suprafața terenurilor agricole nu s-a schimbat semnificativ.

Echiparea teritoriului și calitatea locuirii forței de muncă. În anul 2017 în localitate erau înregistrate 1955 de gospodării, dintre care 20 sau 1% îl constituie numărul caselor părăsite/nelocuite mai mult de un an, inclusiv din cauza migrației. Infrastructura edilitară este dezvoltată reieșind din faptul că aproximativ 90% din gospodării sunt conectate la apeduct și peste 90% la sistemul la gaze naturale. Lungimea rețelei sistemelor de apeduct este de 126,63 km, iar cea a rețelei conductelor de gaze naturale este de 159,01 km. Rata conectărilor la apeduct în anul 2017 este cu 18 % mai mare decât în anul 2014, iar la sistemul de gazificare doar cu 7 % mai multe gospodării conectate în anul 2017. În anul 2012 doar 1,5 % erau conectați la sistemul de canalizare din numărul total de 1958 de gospodării în localitate. Sistemul de colectare a deșeurilor menajere în sat lipsește. Pe teritoriul UAT există un singur depozit de deșeuri. De eliminarea deșeurilor se ocupă ÎM „Gospodăria Comunală Mereni”.

Conectivitate și acces la piețele de desfacere. Satul Mereni este așezat într-o regiune colinară, la circa 30 km. sud-est de orașul Chișinău și 16 km până în Centrul Raional Anenii Noi. Localitatea dispune de Stație de Cale Ferată. Lungimea drumurilor locale este de 43 de km dintre care asfaltate și iluminate nocturn doar 5,9 km, pietruite 1,4 km.

Resurse naturale. Mereni este un sat deosebit verde și pitoresc, fondul silvic local este de 500 ha. Fondul acvatic este alcătuit din afluentul de stânga al râului Bâc, râulețul Mereni, ce are o lungime de 7 km. Și traversează satul de la nord-vest la sud-est. La fel în componența fondului acvatic mai intră și patru lacuri: Lacul „Huila”, lacul de la Sălcii (folosit pentru odihnă și irigare), lacul de la Maximovca (lac de acumulare pentru menținerea debitului de apă al râulețului Mereni) și lacul de la Chirca. Din patrimoniul natural al satului fac parte o mulțime de izvoare. Izvorul „La popas” face parte din istoria satului, aici se opreau negustorii să facă schimb de mărfuri. O sursă de apă sunt și fântânile din sat, unele din ele sunt chiar din secolul XIX.

Patrimoniul istoric și de atracție a turiștilor îl constituie monumentele arheologice aflate pe teritoriul satului. Primele săpături arheologice pe moșia actuală a satului Mereni, au fost efectuate în anul 1975, fiind descoperite

patru așezări din perioada daco-romană – sec. II-IV î.Hr., o așezare din epoca bronzului – sec. XVI-XII î.Hr., și 13 cimitire tumulare (movile din pământ) cu înmormântări din milenii IV- III î. Hr., sec. II-IV î. Hr. și sec. X-XII.

Un alt monument introdus în registrul monumentelor protejate de stat este moara cu aburi ce datează din secolele XIX – XX. Această moară se deosebește de restul morilor prin faptul că era cu aburi, înzestrată cu utilaj performant adus din Germania. Actualmente moara a mai suferit schimbări la nivelul de exterior, dar la etajul doi al imobilului s-au păstrat inventarul, recuzitele morii cu aburi de odinioară.

Obiectul de patrimoniu de bază este Complexul Monumental “Trei Meri” - locul unde a fost înmănat documentul asupra moșiilor localnicilor de atunci, de către Ștefan Voievod.

Un obiectiv de atracție a turiștilor este și *versantul peisagistic “Speianu”*, cu o înălțime relativă de peste 115 m., care este unic prin faptul că aici s-a păstrat viu un tumul din perioada tătarilor. Un alt peisaj natural pitoresc este zona recreativă “Perciunu” – un mediu natural deosebit, neatins de factori artificiali, cu faună și floră inedită. Aici se află peste 250 de stupi de albine, această zonă este o premisă a dezvoltării agroturismului.

În partea de nord-est a localității se află „**Pădurea de la Pachița**”, un mediu natural unic de o frumusețe rară, cu un fond forestier de foioase de valoare și importanță istorică.

Pe teritoriul comunei mai găsim și un monument ce datează din anul 1980 „Mormântul Comun al Ostașilor” în memoria sătenilor căzuți în cel de-al doilea război mondial.

Constatări. Activitatea economică a comunei Mereni este caracteristică regiunilor rurale, dar mult mai dinamică, în mare parte condiționată de apropierea de mun. Chișinău, în special a activității de organizare a ceremoniilor civile. Satul deține de o suprafață mare de terenuri cu destinație agricolă, care oferă oportunități pentru cultivare plantațiilor multianuale, și care ar putea și mai mult impulsionată de crearea infrastructurii de depozitare și păstrare a fructelor precum și a condițiilor de prelucrare. Totodată economia locală este întreținută nu doar din activități agricole dar și din creșterea bovinelor, ovinelor și dezvoltare și întreținerea celor 1500 de stupi de albine. Sfera deservirii sociale dezvoltată (brutărie, moară, cabinet cosmetologic, piață, cabinet stomatologic, frizerii). Localitatea deține un potențial turistic înalt, ce trebuie valorificat și dezvoltat pentru a aduce plus valoare localității. În localitate nu există structuri de susținere a micului business, dar există o Asociație de Economii și Împrumut.

Oportunități de investiții. În cadrul atelierului de lucru cu oamenii de afaceri au fost identificate mai multe oportunități de afaceri care ar impulsiona activitatea economică locală, inclusiv:

- Valorificarea potențialului turistic al localității prin crearea unui traseu turistic local
- Crearea unei agropensiuni în zona recreativă Perciunu
- Promovarea meșterilor populari locali la nivel național
- Dotarea cu echipamentul și utilajul necesar al fermei de bovine din localitate (procurarea de frigidere pentru păstrarea produselor lactate, mijloace de transport)
- Promovarea produselor alimentare locale de categoria ECO
- Dezvoltarea apiculturii
- Crearea unei zone de recreere pe malul râulețului Mereni.
- Crearea centrului de prestare a serviciilor în domeniul agriculturii
- Revitalizarea sistemului de irigare
- Deschiderea magazinului agricol
- Amenajarea unei piețe agroalimentare în localitate.
- Amenajarea unei zone de odihnă în jurul iazurilor din localitate
- Dezvoltarea serviciului de salubritate
- Revitalizarea fabricii de conserve.

Analiza SWOT

Puncte tari	Oportunități
• Așezare fizico-geografică favorabilă • Potențial înalt al resurselor umane • Soluri de calitate bună • Păstrarea tradițiilor de secole • Accesibilitatea căilor de comunicare (6 km de la stația feroviară Mereni, 15 km de la Aeroport) • Potențial turistic înalt • Așezare geografică pitorească • Infrastructură edilitară dezvoltată • Păstrarea tradițiilor locale • Resurse naturale bogate (păduri, bazine acvatice) • Diversitatea domeniilor de activitate economică	• Investiții pentru susținerea business-ului mic și mijlociu • Crearea parteneriatelor intercomunitare • Dezvoltarea activității de zootehnie • Dezvoltarea și promovarea apiculturii • Dezvoltarea turismului rural
Puncte slabe	Pericole
• Capacități limitate de promovare a producției autohtone • Migrația forței de muncă • Lipsa sistemului de irigare • Lipsa unui centru de prestare a serviciilor mecanizate în domeniul agriculturii • Lipsa magazinului agricol • Lipsa unei piețe locale amenajate • Serviciul de colectare a deșeurilor slab dezvoltat • Nevalorificarea potențialului natural, turistic al localității	• Riscuri naturale • Instabilitate politică • Migrația populației economic active • Criza economică

4.3. Dezvoltarea socială

Serviciile educaționale în localitate sunt prestate de către liceul teoretic „Emil Necula”, o școală primară-grădiniță și o grădiniță.

În **liceul teoretic** învață circa 420 de elevi organizați în 17 clase în ciclurile gimnazial și liceal, edificiul avînd o capacitate de 1175 de elevi. Numărul elevilor este în continuă scădere, fiind de 2 ori mai mic decît în anul 2000. Numărul elevilor absolvenți ai ciclului liceal este de 27, față de 59 în anul 2012. Condițiile de studiu sunt bune, procesele educaționale se desfășoară într-un edificiu construit în 1985 în centrul satului, care a beneficiat de investiții precum schimbarea acoperișului și construirea blocurilor sanitare în interior. Liceul dispune de suficiente cadre didactice pentru toate disciplinele, acomodând și 17 elevi cu CES care beneficiază de 2 cadre didactice de sprijin în cadrul centrului de suport organizat în instituție. 37 de cadre didactice au atins vîrsta de pensionare. La liceu sunt necesare investiții în modernizarea stadionului sportiv, schimbarea geamurilor, ușilor, izolarea termică a edificiului, reparația sistemului de încălzire și canalizare, investiții în tehnologii informaționale, locuri de joacă, reparația sistemului de iluminare în sala de sport.

Școala primară-grădiniță deservește 340 de copii cu vârsta cuprinsă între 5 și 10 ani, organizați în 9 clase 1-4 și 3 grupe pregătitoare. Sunt integrați 20 de copii cu CES care beneficiază de un centru de resurse și 4 cadre didactice de suport. Edificiul școlii primare este din anul 1964 și necesită investiții capitale în reparația tavanului și a rețelei electrice. De asemenea sunt necesități de investiții permanente în materiale didactice moderne, table interactive, în mobilier ajustabil pentru copii, actualizarea fondului de carte, amenajarea curții a spațiilor de joacă și actualizarea inventarului sportiv.

Grădinița-creșă „Andrieș” deservește 208 de copii de la vârsta de 2 ani în 9 grupe de vîrstă, instituția activează în 2 edificii. Instituția funcționează la capacitate maximă, toate locurile fiind ocupate, cererea de locuri de grădinițe depășește cu puțin oferta. Prioritate la înscriere o au familiile mono-parentale. Unele familii aleg să se înscrie în grădinițele din localitățile învecinate. Grădinița este deservită de 25 de angajați. Instituția a beneficiat de investiții capitale, clădirea a fost renovată, a fost instalat un sistem de încălzire eficient pe bază de biomasă. Fluctuația de cadre este relativ mare, există o insuficiență de cadre didactice. Necesitățile instituției vizează actualizarea permanentă a fondului de jucării, reînnoirea inventarului, investiții în echipamente moderne: acces la internet, ecrane digitale, manuale digitale, table interactive. Clădirea necesită izolare termică, este nevoie de pavarea curții și instalarea de foișoare pe terenul de joacă.

Școala de artă din Mereni a fost constituită în 1993 și oferă servicii educaționale în mai multe compartimente: pian, acordeon, chitară, canto, artă teatrală, dans modern, dans popular și artă plastică. Instituția își propune promovarea și susținerea tinerei generații în formarea competențelor muzicale, artelor plastice și coreografiei, promovarea valorilor spirituale și culturale ale neamului, păstrarea tezaurului național. Este nevoie de amenajarea unei intrări separate pentru instituție, schimbarea ușilor sălilor de curs.

Cultură. Serviciile culturale sunt prestate de către Casa de Cultură, Școala de Arte, și Biblioteca care se află în același edificiu și Muzeul de istorie.

Casa de cultură găzduiește 4 colective folclorice cu titlu model – Vatra satului, Haiducii, Legenda și Teatrul Dramatic pentru amatori „Amadeus”. De asemenea activează un teatru dramatic, un grup de canto pentru copii și un ansamblu de dansuri. Ansamblurile și colectivele artistice participă la variate evenimente și festivaluri artistice locale, naționale și internaționale. În total, în colectivele artistice sunt încadrate 52 de persoane. Pe parcursul anului 2017 au fost organizate 37 de evenimente artistice la care au participat mai mult de 3000 de persoane. Printre evenimentele culturale locale importante sunt: Festivalul „Flori de Măr”, Ziua Copilului, Ziua Diasporei, evenimentele dedicate sărbătorilor de iarnă și pascale. Casa de cultură dispune de o sală de festivități de 350 de locuri. Deși activitatea culturală este una foarte diversă, prezența populației la activitățile organizate este estimată ca fiind mai puțin satisfăcătoare, în acest sens fiind nevoie de eforturi suplimentare. Edificiul Casei de Cultură necesită investiții capitale în reparația acoperișului, în sistemul de încălzire a sălii de festivități și schimbarea geamurilor care sunt vechi și ineficiente din punct de vedere energetic.

Biblioteca Publică din s. Mereni a fost fondată în anul 1953 ca o instituție cu menire culturală și informațională. Își are sediul la etajul doi al Casei de Cultură Mereni. Fondul de cărți actual este de 29.381 exemplare. Biblioteca a beneficiat de proiectul de modernizare Novateca, fiind dotată cu 6 calculatoare și conexiune la internet. Biblioteca deservește lunar 750 de cititori care accesează circa 1696 de cărți și 419 utilizatori de calculatoare. De asemenea este organizat un club de limbă engleză pentru 20 de persoane și un cerc de broderie și croșetare pentru 18 persoane. Biblioteca oferă servicii de comunicare prin skype pentru persoanele mature cu rude peste hotare. Sala bibliotecii este utilizată de copii pentru teme pentru acasă și pentru socializare, în special pentru cei care sunt din alte localități. Biblioteca își propune să-și actualizeze și să-și extindă fondul de carte atât cel în limba română cât și cel în limbi străine. Cererea pentru literatura străină în limbile engleză, italiană, spaniolă a crescut o dată cu intensificarea fenomenului migrației. Este nevoie și de completarea inventarului de tehnică de calcul prin 2 laptopuri, tablete digitale, printer color, aparat de laminat.

Muzeul de Istorie și Etnografie este situat într-o clădire monument istoric în centrul satului, inclusă în registrul monumentelor istorice ocrotite de stat. Clădirea datează din anul 1911, a fost sediul Băncii Populare „Rejep”. Aici sunt expuse mai mult de 11 000 de exponate care vizează istoria satului din diferite perioade istorice și elemente etnografice. De asemenea, sunt organizate ateliere de croșetare, împletirea coșurilor, goben, bijuterii în tehnică japoneză. Anual muzeul este vizitat de mai mult de 2000 de persoane din localitate și din afara acesteia. Printre prioritățile muzeului se numără dezvoltarea unui traseu turistic local, introducerea muzeului în traseele turistice naționale și internaționale. Muzeul este deservit de 4 persoane, finanțarea instituției este asigurată din bugetul local.

În centrul localității este amplasat **un parc** care necesită lucrări suplimentare pentru a putea servi drept spațiu de agrement pentru locuitori. Aici este amplasat și un loc de joacă pentru copii. Proximitatea parcului față de principalele instituții publice și strada principală a localității îl prezintă drept un loc ideal pentru activități de agrement, mișcare în aer liber, dar și pentru evenimente cultural-artistice în perioada caldă a anului. În acest scop, parcul necesită a fi amenajat cu alei, bănci, iluminat și o scenă în aer liber. În imediata vecinătate este în derulare amenajarea unui Muzeu în Aer Liber în memoria victimelor deportărilor politice, care este implementat de o organizație obștească. Un alt proiect ce ține de agrement îl reprezintă ideea construirii unei mori eoliene pe colina care domină deasupra parcului. Aceste elemente prezintă s. Mereni ca pe o locație foarte bună pentru dezvoltarea turismului și petrecerea de festivaluri de nivel regional și național.

Locuitorii din Mereni au acces la servicii medicale prin intermediul **Centrului de sănătate** unde sunt angajați 14 medici și asistente medicale, care deservesc 6287 de persoane, inclusiv circa 200 de persoane care locuiesc în Mereni dar nu au viza de reședință aici. În cadrul instituției activează serviciul de laborator, prestînd analize clinice și biochimice, cabinetul de fizio-proceduri pentru tratamentul de recuperare a pacienților. Condițiile de activitate sunt satisfăcătoare. De asemenea, instituția dispune de mijloace de transport. În perioada sărbătorilor pascale și în luna august, centrul resimte un aflux de persoane reîntoarse de peste hotare care se adresează cu diverse probleme de sănătate, ceea ce denotă accesul limitat la servicii de sănătate peste hotare a migranților.

Tinerii semnalează lipsa unui centru de resurse pentru tineret care ar oferi activități extracurriculare diversificate, precum ar fi orientarea în carieră, seminare, training-uri, posibilități de dezvoltare a activităților comunitare și de voluntariat. În rîndul tinerilor există un spirit de inițiativă sănătos care este pus în valoare prin intermediul mai multor inițiative sociale.

Îmbătrînirea populației și nivelul sărăciei reprezintă o provocare pentru s. Mereni. La nivel de localitate sunt prestate **servicii sociale** prin intermediul secției asistență socială și protecția familiei care are angajați două asistente sociale, ambele femei. La nivel de sat sunt 303 persoane cu dezabilități fizice și 257 persoane cu dezabilități mentale, dintre care 24 de persoane cu dezabilități grave care nu pot supraviețui fără ajutor.

În localitate sunt 20 de persoane în etate care au depășit vîrsta de 75 de ani, iar 558 de persoane care au atins vîrsta pensionării și locuiesc singure. Sunt 58 familii cu 3 și mai mulți copii, iar 38 de familii sunt monoparentale. Serviciile acordate includ deservirea la domiciliu a unor categorii de beneficiari, prestarea de servicii sociale primare, perfectarea actelor și completarea dosarelor beneficiarilor, prezentarea anchetelor de ajutor material și cererilor de ajutor social la Secția Socială și Protecția Familiei raională. Problemele sociale semnalate țin de lipsa unui loc de muncă, sărăcia, subalimentarea, lipsa igienei personale, accesul limitat la servicii medicale generale și stomatolog, lipsa utilităților elementare: mașini de spălat, frigidere. Primăria acordă anual circa 50 de ajutoare sociale, iar de ajutoare pentru perioada rece a anului au beneficiază 230 de persoane. Avînd în vedere numărul mare al persoanelor de vîrsta a 3-a singuratice se impune examinarea oportunității instituirii a unui centru social pentru oamenii în etate care ar oferi oportunități de petrecere a timpului, implicare socială și dialog cu generația tînără.

Societatea civilă este reprezentată de cîteva ONG-uri active din localitate – Genesis, care își propune organizarea unui muzeu în aer liber în memoria victimelor deportărilor, Consiliului tinerilor din Mereni care organizează activități cu și pentru tineri, Aqua Mereni și Licurici au ca obiect al activității asigurarea cu apă curentă a locuitorilor.

4.4. Infrastructura tehnico-edilitară și Servicii Comunale

Apă și canalizare: circa 1900 de gospodării din cele 1950 sunt conectate la apeductul care furnizează apă tehnică. Nu există sistem centralizat de canalizare, în prezent populația utilizează în mare parte gropi septice individuale. Construirea sistemului de canalizare reprezintă una dintre prioritățile localității.

Serviciul de evacuare a deșeurilor lipsește, managementul deșeurilor solide nu se efectuează, nu există urne și nici containere de gunoi în spațiile publice și pe străzi, deșeurile sunt aruncate de către localnici la gunoiști neautorizate, în râpi, în fișile de pădure, pe malurile râulețului care străbate localitatea. Situația ecologică din localitate este precară și reprezintă o preocupare importantă atât a administrației publice, cât și a populației. Se organizează acțiuni de salubritate însă acestea poartă un caracter sporadic și nepermanent care au rolul de a evidenția problema deșeurilor din localitate și de a sensibiliza populația. Problema a fost menționată de toți actorii importanți din localitate ca fiind una stringentă și prioritară. Primăria a reușit construirea unei rampe provizorii de evacuare a deșeurilor, unde populația poate depozita de sine stătător deșeurile menajere. Întreprinderea Municipală „Eco Mereni” evacuează periodic deșeurile din localitate prin intermediul unei remorci tractate de un tractor, însă acest serviciu încă nu este sistematizat și necesită investiții suplimentare în dotarea tehnică pentru a putea deservi eficient întreaga localitate. În prezent sunt depuse mai multe cereri de finanțare către donatori pentru soluționarea acestei situații.

Infrastructura locală de drumuri constituie 43 de km, dintre care doar 5,9 km sunt asfaltate. În ultimii 3 ani au fost renovate 1,3 km drumuri. Circa 1,4 km de drum sunt pietruite. Circa 50% din drumuri sunt într-o stare satisfăcătoare. Majoritatea drumurilor sunt drumuri de țară, fără acoperire rigidă și fără trotuare, ceea ce face dificilă deplasarea persoanelor în etate, a persoanelor cu dezabilități, a mamelor cu cărucioare și a copiilor. Drumurile de țară devin impracticabile pe timp ploios, ceea ce îngreunează deplasarea persoanelor spre instituțiile publice, face imposibilă utilizarea transportului personal și reprezintă o barieră importantă în asigurarea cu servicii de calitate întreaga localitate. Infrastructura precară a drumurilor poate face dificilă accesul serviciilor medicale, de pompieri și a poliției în cazuri de urgență.

Gazificarea centralizată este efectuată în proporție de 97%, rețeaua conductelor de gaz avînd o lungime de 159km.

Conectivitatea la internet este foarte bună, circa 1600 de gospodării beneficiază de acces la internet. În centrul satului este asigurat accesul gratuit la internet fără fir.

Iluminatul stradal este în curs de dezvoltare în localitate, circa 5,9 km de stradă sunt iluminați. Lipsa iluminatului stradal afectează confortul și siguranța cetățenilor seara și noapte, de asemenea limitează mobilitatea acestora în perimetrul localității, în special pentru persoanele în etate, persoanele cu dezabilități, femeii, copii și tineri. Problema este resimțită mai evident în perioada rece a anului cînd perioada luminoasă a zilei este semnificativ mai scurtă. Circa 15% din străzi sunt iluminate, cu preponderență în centrul satului. Sunt planificate lucrări de extindere a iluminatului stradal.

Securitatea publică. În anul 2017 a fost înființat un **post de pompieri** voluntari, care dispun de o autospecială și dotarea tehnică necesară pentru intervenții rapide în caz de situații excepționale. Este planificat și deschiderea unui post de poliție pe teritoriul satului, absența postului și a colaboratorilor de poliție reprezintă un risc pentru securitatea populației și a bunurilor acestora.

Transportul public este asigurat de rutele Mereni-Chișinău, Mereni-Anenii Noi care circulă după un orar prestabilit asigurînd o conectivitate bună a satului cu municipiul Chișinău și cu centrul raional. Transportul public necesită modernizarea parcului auto cu autocare moderne care să asigure confortul și siguranța pasagerilor. Teritoriul satului este deservit de serviciul de taxi local. Avînd în vedere suprafața mare a satului, se impune examinarea posibilității instituirii serviciului de taxi social pentru persoanele cu dificultăți de deplasare pentru a asigura accesul acestora la serviciile publice necesare.

Managementul administrativ

Administrația publică locală este asigurată de către primar, primărie și consiliul local. În cadrul aparatului primăriei sunt angajate 15 persoane (10 femei și 5 bărbați), dintre care 5 funcționari publici, 6 angajați în bază de contract și 4 angajați auxiliari. Sunt două funcții de demnitate publică – primarul (femeie) și viceprimarul (bărbat). În ultimii 3 ani au emigrat 2 funcționari publici. Toate funcțiile din organigramă sunt ocupate, neexistând deficiența de personal. Consiliul local este constituit din 15 consilieri (5 femei și 10 bărbați), acesta s-a întrunit în 13 ședințe pe parcursul anului 2017.

Există necesitatea de cursuri de perfecționare pentru funcționari în domeniul managementului de proiecte, gestionarea finanțelor publice, comunicarea cu cetățenii. Pe parcursul anului 2017 au fost deserviți 2757 de persoane prin intermediul ghișeului unic organizat în cadrul primăriei. Principalele servicii solicitate sunt eliberarea de acte, certificate, ajutor social și consultații pe diferite domenii. Pe parcursul anului au fost depuse 349 de petiții, au fost organizate 8 consultări publice la care au participat circa 807 de persoane, dintre care 486 de femei și 321 de bărbați.

Primăria are sediul la etajul unu al casei de cultură, condițiile de muncă și de deservire a populației sunt satisfăcătoare. Birourile și Sala de ședințe a consiliului sunt bine amenajate, asigurând condiții optime de muncă funcționarilor și consilierilor. Există o cerere activă din partea populației pentru mai multă transparență și informare din partea APL în privința subiectelor locale importante, sunt solicitate mai multe consultări publice, întreveneri de cartier și o prezență mai activă a consilierilor în dialogul cu populația. Localnicii nu își cunosc consilierii și nu există un dialog activ cu aceștia. Deși ședințele consiliului local sunt publice, proiectele de decizii nu sunt consultate în prealabil și sunt publicate doar parțial pe pagina de internet a primăriei www.mereni.md și pe panourile de informare.

În anul 2018 primăria va fi dotată de către proiectul PNUD Migrație și Dezvoltare Locală cu o cameră web performantă care va permite transmisiunea live a ședințelor consiliului prin intermediul internetului. Primăria dispune de pagină oficială pe internet la adresa www.mereni.md care necesită actualizare permanentă. În comunicarea cu cetățenii sunt utilizate activ rețelele de socializare <https://www.facebook.com/cudragpentrumereni/> și <https://www.facebook.com/satmereni/> unde sunt publicate noutățile despre evenimentele din sat și activitatea primăriei. Având în vedere că o comunitate informată este o comunitate implicată, precum și cererea mare de informație și de transparență din partea populației, primăria își propune să utilizeze mai activ aceste instrumente de comunicare prin internet pentru a: consulta proiectele de decizii, pentru a cere opinia populației cu privire la problemele importante, pentru a informa comunitatea despre finanțele publice locale, pentru a transmite mesaje populației, pentru a comunica cu cetățenii prezenți în localitate dar și cu cei plecați peste hotare.

Serviciile de gospodărire comunală sunt prestate de către **Întreprinderea Eco Mereni** cu 7 angajați (1 femeie și 6 bărbați) și un buget anual de 436490 de lei. Domeniile de responsabilitate vizează salubritatea, amenajarea teritoriului, deservirea clădirilor publice, gestionarea apeductului și a rețelei de canalizare. ÎM dispune de 2 unități de tehnică motorizată, cu toate acestea, dotările nu sunt suficiente pentru prestarea eficientă a serviciilor publice, fiind nevoie de investiții suplimentare într-o autospecială de evacuare a deșeurilor, tomberoane și pubele, buldoexcavator, presă pentru balotarea deșeurilor reciclabile, mătură mecanică și lopată pentru deszăpezire.

Sectorul asociativ. În Mereni a fost constituită Asociația Băștinașilor „Vatra-Mereni” a cărei scop este consolidarea comunității migranților și implicarea în proiecte locale. Asociația este partenerul primăriei în amenajarea parcului central din localitate și intervine ca partener în atragerea de fonduri din partea donatorilor. Tinerii se implică activ în rezolvarea problemelor locale prin inițiative precum: înverzirea plaiului, instalarea unei bănci supradimensionate în localitate, organizarea de evenimente culturale distractive pentru tineret. Alte două proiecte inițiate de societatea civilă sunt amenajarea unui Muzeu în aer liber în memoria victimelor deportărilor politice și construirea unei complex turistice având ca element de bază o moară eoliană. Sectorul asociativ este un partener durabil al APL-ului în

implementarea de proiecte și atragerea de investiții în localitate, avantaj ce se recomandă a fi pus în valoare în continuare.

4.5. Analiza SWOT

Analiza SWOT reprezintă analiza punctelor forte și a punctelor slabe din interiorul comunității, precum și a oportunităților și amenințărilor ce pot apărea din afară.

Puncte tari	Oportunități
• Așezare geografică favorabilă • Agenți economici dezvoltati multilateral • Potențial uman • Resursele naturale și peisagistice (resurse acvatice, funciare, flora, fauna) • Proximitatea față de mun. Chișinău și rețelele de comunicare (gară feroviară, drum național, aeroport) • Instituții educaționale dezvoltate • Tradiții și spirit antreprenorial • Evenimente tradiționale de promovare și valorificare a tradițiilor culturale locale • Potențial de atragere a investițiilor. • Oameni de vază băștinași din Mereni • Relații de colaborare cu localități din țară și de peste hotare • Instituții și servicii publice bine dezvoltate (casa de cultură, liceu, centru de sănătate)	• Îmbunătățirea politicilor de subvenționare • Creșterea gradului de informare și școlarizare a agricultorilor • Îmbunătățirea politicilor de creditare, și a celor de impozitare • Programe de atragere a remitențelor în economia locală • Implicarea oamenilor băștinași în rezolvarea problemelor • Implementarea noilor tehnologii în agricultura • Promovarea agenților economici locali, a oportunităților de dezvoltare economică locală și a potențialului local • Crearea structurilor de interacțiune cu mediul de afaceri • Dezvoltarea turismului rural • Colaborarea cu organizațiile și donatorii internaționali • Participarea la proiecte cu impact regional • Cooperarea intercomunitară • Atragerea investitorilor și rezidenților din mun. Chișinău • Promovarea brandului localității în presa națională și regională
Puncte slabe	Pericole
• Spor natural negativ • Buget insuficient • Colectarea taxelor locale în proporție de 70% • Cultura și starea ecologică nesatisfăcătoare • Indiferență și apatia comunității • Transparență insuficientă în procesul decizional	• Accentuarea migrației forței de muncă • Crize economice regionale • Instabilitate politică și legislativă • Calamități naturale • Epidemii și epizootii • Corupția

• Eroziunea solului • Migrația populației • Lipsa locurilor de muncă pentru tineri • Starea deplorabilă a drumurilor • Îmbătrânirea populației • Întreprinderea municipală slab dotată • Disciplina fiscală scăzută	• Proximitatea de zona de conflict din Transnistria • Motivarea insuficientă a lucrătorilor din sfera bugetară
---	---

5. Obiective și priorități

5.1. Viziunea Mereni 2023

Viziunea reprezintă sinteza principalelor direcții strategice de dezvoltare, cu accentul pe punctele forte și oportunitățile localității, integrând valorile și aspirațiile principale ale localității. Reieșind din analiza principalelor domenii de dezvoltare a localității, din prioritizarea problemelor satului și avînd drept bază tendințele demografice, economice și sociale la nivel local, luînd în considerare aspirațiile, nevoile și interesele diverse ale populației – a femeilor, bărbaților și a principalilor actori din localitate, inclusiv a persoanelor vulnerabile, viziunea comunei Mereni pentru anul 2023 este următoarea:

Mereni – o localitate prosperă și modernă, cu economie dezvoltată, condiții decente de viață, cu infrastructură și servicii moderne, cu cetățeni, inclusiv migranți, uniți și implicați în dezvoltarea localității și păstrarea tradițiilor și valorilor seculare.

5.2. Misiunea

Misiunea este o afirmație despre rolul comunității și a administrației în realizarea viziunii. Pentru realizarea viziunii Mereni 2023, misiunea comunității și a administrației publice locale este:

Asigurarea creșterii economice, susținerea micului business și atragerea investitorilor prin promovarea unui management public participativ bazat pe deschidere și dialog cu toții actorii interesați, inclusiv cu diaspora, promovarea tradițiilor și obiceiurilor locale și asigurarea condițiilor de trai decente tuturor cetățenilor.

5.3. Valorile comunității

Realizarea viziunii satului și a implementării misiunii acestuia va fi asigurată de aderarea tuturor cetățenilor și a comunității în ansamblu la un sistem de valori care se vor regăsi în toate activitățile desfășurate în localitate și în viața de zi cu zi, reprezentînd un set de atitudini general acceptate pe parcursul implementării strategiei. Acest sistem este compus din următoarele valori:

Transparență	Abordarea tuturor activităților într-o manieră deschisă și ușor de înțeles pentru toți membrii comunității, maximizarea căilor de informare și influențare reciprocă a factorilor de decizie și toți cetățenii, prin aplicarea mecanismelor de consultare și dialog direct, pentru asigurarea clarității și înțelegerii procesului de implementare a strategiei de dezvoltare.
Parteneriat	Stabilirea de relații durabile cu persoanele și instituțiile care au scopuri comune cu satul nostru și sunt de acord să conlucreze împreună pentru atingerea acestora.

Responsabilitate	Competență, calitate, corectitudine, eficiență și promptitudinea în soluționarea principalelor probleme ale comunității.
Nediscriminare	Abordarea atitudinilor și comportamentelor corecte față de toți membrii comunității indiferent de gen, naționalitate, statut social, avere, dezabilități și alte criterii irelevante, precum și sprijinirea implicării tuturor grupurilor sociale, inclusiv a celor marginalizate în procesul de dezvoltare locală și a accesului echitabil la beneficiile acestora.
Tradiție	Respectarea identității distincte a localității, protejarea potențialului cultural local și valorificarea acestuia.
Perseverență	Urmărirea constantă a obiectivelor propuse necătînd la dificultățile și piedicile, avînd drept ghid viziunea și misiunea localității.
Deschidere	Receptivitatea spre noi abordări, tendințe și tehnologii, incorporarea ideilor și propunerilor din partea comunității și liderilor acesteia

5.4. Obiective Strategice

Pentru atingerea viziunii de dezvoltare a localității, satul Mereni va urma 4 direcții majore de dezvoltare strategică definite prin următoarele obiective:

Obiectiv strategic 1: Creșterea competitivității economice și dezvoltării locale

Obiectiv strategic 2: Dezvoltarea unei infrastructuri locale moderne accesibile pentru toți cetățenii

Obiectiv strategic 3: Dezvoltarea și crearea serviciilor sociale de calitate în conformitate cu necesitățile oamenilor

Obiectiv strategic 4: Dezvoltarea unui sistem de administrare publică modern, transparent și profesionist

5.5. Obiective specifice

În baza analizei diagnostic a principalelor domenii de dezvoltare și a principalelor probleme ale comunității, reieșind din obiectivele strategice ale comunității și a necesității de operaționalizarea a acestora, au fost identificate obiective specifice din care vor reieși măsuri și proiecte, implementarea cărora va duce la realizarea viziunii generale a localității.

Obiectiv strategic 1: Creșterea competitivității economice și dezvoltării locale

Probleme abordate:

- Valorificarea activelor imobiliare (terenuri, clădiri)
- Susținerea businessului mic și mijlociu
- Asigurarea accesului la noile tehnologii în domeniul agriculturii
- Oportunitatea de a realiza produsele autohtone pe piața locală
- Instituirea întreprinderilor de prelucrare a materiei prime agricole
- Valorificarea potențialului turistic și de agrement

- Revitalizarea sectoarelor tradiționale economice (meșteșugăritul)
- Lipsa Asociației oamenilor de afaceri locale
- Absența programelor de dezvoltare și stimulentele de susținere și a mediului de afaceri local
- Practicarea de către deținătorii de terenuri agricole a unei agriculturi pentru autoconsum
- Agricultură slab dezvoltată.

Obiectiv specific 1: Dezvoltarea agriculturii ecologice locale

Obiectiv specific 2: Crearea locurilor de muncă prin dezvoltarea industriei prelucrătoare și servicii

Obiectiv specific 3: Valorificarea și dezvoltarea turismului local

Obiectiv specific 4: Dezvoltarea infrastructurii de afaceri și atragerea investițiilor

Obiectiv strategic 2: Dezvoltarea unei infrastructuri locale moderne accesibile pentru toți cetățenii

Probleme abordate:

- Necesitatea întreținerii și modernizării drumurilor locale
- Insuficiența iluminatului stradal
- Lipsa unui serviciu modern de evacuare a deșeurilor
- Securitatea și ordinea publică

Obiectiv specific 2.1: Dezvoltarea serviciilor comunale moderne pentru întreaga comunitate

Obiectiv specific 2.2: Asigurarea accesului sigur și confortabil pentru populație

Obiectiv specific 2.3: Gestiunea deșeurilor solide și protejarea mediului

Obiectiv strategic 3: Dezvoltarea și crearea serviciilor sociale de calitate în conformitate cu necesitățile oamenilor

Probleme abordate:

- Oportunități și activități pentru tineri
- Plecarea populației peste hotare
- Locuri amenajate pentru practicarea sportului pentru toate vârstele
- Locuri de agrement și odihnă pentru locuitori
- Servicii pentru persoanele vulnerabile (azil pentru bătrâni, cantină socială, spălătorie socială, centru de zi ș.a.)
- Reînnoirea fondului de carte al bibliotecii

Obiectiv specific 3.1: Dezvoltarea serviciilor sociale și de sănătate

Obiectiv specific 3.2: Crearea condițiilor pentru îmbunătățirea mediului cultural și de sport

Obiectiv specific 3.3: Realizarea eficientă a procesului didactic și a activităților pentru tineret

Obiectiv strategic 4: Implementarea unui sistem de administrare publică locală transparent, modern, cooperant, receptiv și profesionist

Obiectiv specific 4.1: Îmbunătățirea serviciilor publice locale

Obiectiv specific 4.2: Consolidarea colaborării cu societatea civilă, mediul de afaceri și cetățenii, inclusiv migranții

Obiectiv specific 4.3: Creșterea capacităților administrației publice locale

6. Planul de Acțiuni

Obiectiv Strategic 1: Creșterea competitivității economice și dezvoltării locale

Obiective Specifice	Măsur	Termen de realizare	Responsabil	Rezultat așteptat	Cost estimativ, lei	Sursa de Finanțare
Dezvoltarea agriculturii ecologice locale	1.1.1. Amenajarea unei piețe agroalimentare în localitate	2018-2019	APL	• Piață agroalimentară modernă	2 mln	Buget localul, surse private, donatori
	1.1.2. Deschiderea unui magazin agricol	2018-2019	Agenții economici	• Magazin agricol funcțional	2 mln	Surse private, donatori
	1.1.3. Informarea și promovarea participării fermierilor la cursurile de instruire și programele de formare în domeniul agriculturii ecologice	Anual	APL	• Creșterea nivelului de cunoștințe, practici ale antreprenorilor locali	-	-
	1.1.4. Promovarea certificării produselor locale la categoria ECO	Anual	APL, agenți economici	• Cel puțin 2 tipuri de produse eco	20 mii	Surse private
	1.1.5. Dezvoltarea apiculturii	2018-2020	Agenții economici specializați	• Creșterea volumului de venituri	100 mii	Surse private, donatori
	1.1.6. Revitalizarea sistemului de irigare	2018-2022	Agenții economici	• Suprafața de terenuri agricole irigate	5 mln	Surse private, donatori
	1.1.7. Crearea centrului de prestare a serviciilor în domeniul agriculturii	2018-2019	APL, ONG, agenți economici	• Centru funcțional de prestate servicii informare și consultanță	500	Donatori
	1.1.8. Promovarea participării fermierilor din localitate la evenimente de formare și promovare la nivel național și internațional	Anual	APL	• Cel puțin 5 antreprenori anul participanți la evenimente de formare și promovare la nivel național și internațional	100 mii	Surse private, donatori
Crearea locurilor de muncă prin	1.2.1. Asistență și promovare în lansare întreprinderilor de prelucrare a materiei prime agricole	2018	APL	• Nr. de întreprinderi de prelucrare a materiei prime	2 mln	Surse private, donatori

Obiective Specifice	Măsuri	Termen de realizare	Responsabil	Rezultat așteptat	Cost estimativ, lei	Sursa de Finanțare
dezvoltarea industriei prelucrătoare și servicii	1.2.2. Deschiderea unei fermei de bovine din localitate (procurarea de frigidere pentru păstrarea produselor lactate, mijloace de transport)	2018 - 2022	Agent economic	• Proces tehnologic modernizat	3 mln lei	Surse private, donatori
	1.2.3. Revitalizarea fabricii de conserve	2018-2022	APL, investitori	• Activitatea fabricii relansată	10 mln	Surse private, donatori
	1.2.4. Deschiderea unui atelier de reparație a mărfurilor de uz casnic (uși, ferestre, mobilă, aparate de uz casnic)	2020	APL, investitori	• Atelier de reparație funcțional	1 mln	Surse private, donatori
	1.2.5. Deschiderea unui atelier de reparație a încălțămintei și articolelor din piele	2020	APL, investitori	• Atelier de reparație funcțional	1 mln	Surse private, donatori
	1.2.6. Informarea și promovarea participării tinerilor și tuturor potențialilor antreprenori la cursurile de instruire și programele de formare în domeniul antreprenorial și lansarea de noi afaceri	Anual	APL	• Creșterea nivelului de cunoștințe, practici ale tinerilor și potențialilor antreprenori locali	-	-
	1.2.7. Aprobarea la nivelul Consiliului local a facilităților pentru întreprinderile noi create de către antreprenorii tineri din localitate	Anual	APL	• Decizii aprobate	-	-
Valorificarea și dezvoltarea turismului local	1.3.1. Elaborarea ofertei turistice a localității	2018-2019	ALP, Agenții economici	• Ofertă turistică a localității	10 mii	Buget local, donatori
	1.3.2. Valorificarea potențialului turistic al localității prin crearea unui traseu turistic local pe monumentele istorico-culturale existente în localitate	2019-2021	ALP, Agenții economici	• Traseu turistic local inclus în traseele turistice naționale	100 mii	Buget local, donatori
	1.3.3. Promovarea meșterilor populari	Anual	ALP, Meșterii	• Cel puțin 5 meșteri populari	100 mii	Surse private,

Obiective Specifice	Măsur	Termen de realizare	Responsabil	Rezultat așteptat	Cost estimativ, lei	Sursa de Finanțare
	locali		populari	participanți la evenimente de promovare la nivel național și internațional		donatori
	1.3.4. Crearea unei agropensiuni în zona recreativă Perciunu	2019-2020	Agenți economici	• Pensiune agro turistică funcțională	1,5 mln	Surse private, donatori
	1.3.5. Crearea unei zone de recreere pe malul râulețului Mereni	2022-2023	Agenți economici	• Zonă de recreere funcțională	1 mln	Surse private, donatori
	1.3.6. Amenajarea unei zone de odihnă în jurul iazurilor din localitate	2019-2020	Agenți economici	• Zonă de odihnă funcțională	1 mln	Surse private, donatori
Dezvoltarea infrastructurii de afaceri și atragerea investițiilor	1.4.1. Crearea Consiliului economic pe lângă primar	2018	APL	• Consiliul economic funcțional	5 mii	Buget local, surse private
	1.4.2. Crearea asociațiilor oamenilor de afaceri din localitate	2019	APL	• Asociație creată și funcțională	5 mii	Surse private
	1.4.3. Elaborarea și menținerea registrului activelor localității pentru atragerea investițiilor	Anual	APL	• Registru actualizat, complet	10 mii	Buget local, donatori
	1.4.4. Elaborarea portofoliului de proiecte investiționale	2018-2019	APL	• Portofoliu actualizat, complet	20 mii	Buget local, donatori
	1.4.5. Elaborarea studiului privind piața forței de muncă din localitate	Anual	APL	• Potențial uman evaluat în eventualitatea promovării atragerii de investiții	100 mii	Buget local, donatori
	1.4.6. Aprobarea la nivelul Consiliului local a listei obiectelor / serviciilor publice locale propuse pentru implementare proiectelor de parteneriat public privat	2019	APL	• Decizie aprobată	-	-
	1.4.7. Elaborarea ghidului Investiții în Mereni și a materialelor promoționale de promovare a oportunităților de investiții în localitate	2018-2022	APL	• Ghid elaborat, tradus, publicat	20 mii	Buget local, donatori

Obiectiv strategic 2: Dezvoltarea unei infrastructuri locale moderne accesibile pentru toți cetățenii

Obiective Specifice	Măsuri	Termen de realizare	Responsabil	Rezultat așteptat	Cost estimativ	Sursa de Finanțare
Dezvoltarea și modernizarea serviciilor comunale	2.1.1. Asigurarea localității 100 % cu apeduct, sistem de canalizare și stație de epurare	2018-2020	APL	Acces la apă de calitate și servicii de canalizare		FISM, Bugetul de Stat, APL, donatori
	2.1.2. Crearea și dotarea tehnico-materială a serviciului comunal	2018-2020	APL	- Teritoriu amenajat - Servicii de calitate prestate populației	5 mln lei	APL, donatori, bugetul de stat, ADR
	2.1.3. Analiza apelor	Anual	APL, OMF	Asigurarea calității apei și riscuri prevenite	25 mii lei	APL, OMF
	2.1.4. Organizarea evidențelor fântinilor și izvoarelor, și clorarea acestora	Trimestrial	APL, comunitatea	- Evidență realizată - Riscuri prevenite	1 mii lei	APL, comunitatea
	2.1.5. Crearea serviciului de evacuare a deșeurilor	2018-2020	APL	Serviciu creat	2 mln lei	APL, ADR, donatori, agenți economici
	2.1.6. Dezvoltarea și întreținerea serviciului de pompieri	2018-2019	APL	Securitatea localității asigurată		APL, donatori
	2.1.7. Amenajarea teritoriului	Anual	APL	- Teritoriu amenajat - Calitate a vieții îmbunătățită - Aspect al localității îmbunătățit	1 mln lei	APL, ADR, donatori, agenți economici
	2.1.8. Aplicarea de bune practici de peste hotare în gestionarea serviciilor publice	2018-2023	APL, AdB	Bune practici implementate	20 mii lei	APL, AdB, donatori
	2.1.9. Implicarea migranților în îmbunătățirea serviciilor publice	2018-2020	APL, AdB	Servicii publice îmbunătățite	500 mii lei	APL, AdB, donatori
Asigurarea	2.2.1. Identificarea porțiunilor de	2018	Comisia construcții,	Priorități de investiții	1 mii lei	APL

accesului sigur și confortabil pentru populație	drum ce necesită reparație		APL	stabilite		
	2.2.2. Reparația, reabilitarea și amenajarea drumurilor locale	2018 - 2023	APL	Acces îmbunătățit pentru toate categoriile de cetățeni	3 mln lei	APL, donatori, MT, ADR
	2.2.3. Reparația și construcția trotuarelor pe principalele artere	2018-2023	APL	Acces sigur pentru pietoni	2 mln lei	APL, donatori, MT, ADR
	2.2.4. Elaborarea și aprobarea unui Regulament local de întreținere și menținere a drumurilor locale	2018	APL, CL	Condiția drumurilor îmbunătățită	-	APL
	2.2.5. Amenajarea locurilor de parcare în zona stadion-liceu	2018	APL	Acces și siguranță îmbunătățite		APL, donatori, comunitate
	2.2.6. Îmbunătățirea siguranței la trafic în raza localității, atât pentru pietoni, cât și pentru automobiliști	2018-2020	APL, MT, SA Drumuri Strășeni	Siguranța pietonilor și conducătorilor auto	500 mii lei	APL, MT, SA Drumuri Strășeni, donatori, comunitate, ONG-uri
	2.2.7. Proiectarea sistemului de iluminat public	2018	APL	Proiect tehnic elaborat	400 mii lei	APL, agenți economic, parteneri, donatori
	2.2.8. Dezvoltarea sistemului de iluminat public	2018-2020	APL	Localitate sigură și confortabilă vieții	5 mln lei	APL, agenți economic, parteneri, donatori
	2.2.9. Implicarea comunității, inclusiv a migranților, în dezvoltarea sistemului de iluminat public	2018-2022	APL	Comunitate și migranți implicați	50 mii lei	Comunitate, migranți

	2.2.10. Modernizarea transportului public din localitate	2019-2021	APL, agenți economici	Transport sigur și confortabil	2 mln lei	Agenți economici
	2.2.11. Gestionarea și întreținerea sistemului de iluminat public	2018-2023	APL	Iluminat public eficient și bine întreținut	100 mii lei	APL, comunitate, migranți
Consolidarea gestiunii deșeurilor solide și protejarea mediului	2.3.1. Amenajarea depozitului de gunoi local și înlăturarea gunoiștilor neautorizate	2018-2019	APL	Îmbunătățirea mediului ambiant		CR
	2.3.2. Informarea locuitorilor privind stocarea și depozitarea corectă a deșeurilor solide	2018-2019	APL, instituțiile de învățământ, ONG	Comunitate informată, comunitate curată	10 mii lei	APL, donatori
	2.3.3. Organizarea seminarelor și ciclului de lecții privitor la deșeuri și consecințele acestora asupra sănătății și mediului ambiant	2018-2019	APL, instituțiile de învățământ, ONG	Localitate informată și implicată	10 mii lei	APL, donatori
	2.3.4. Elaborarea și Implementarea regulamentului de salubritate a localității	2018	APL, Comisia administrativă, poliția	- Regulament aplicat, localitate curată - Aplicarea lunar a cel puțin 5 sancțiuni pentru abateri	10 mii lei	APL
	2.3.5. Curățirea albiei pârăului Mereni	2018-2020	APL	- Zonă protejată - Deșeuri eliminate - Inundații prevenite	1 mln lei	APL
	2.3.6. Întreținerea și curățarea canalelor de evacuare a apei	2018-2020	APL	Inundații evitate	100 mii lei	APL

	2.3.7. Organizarea Patrulei Verzi	Permanent	APL, Instituțiile publice locale	• Mediu protejat	-	APL
	2.3.8. Organizarea raidurilor de mediu	Lunar	APL	• Mediu protejat	-	APL
	2.3.9. Efectuarea reviziei spațiilor verzi	Anual	APL	• Mediu protejat	-	APL
	2.3.10. Elaborarea și implementarea unui plan de înverzire	Anual	APL	• Plan elaborat și implementat	-	APL, donatori, comunitate
	2.3.11. Organizarea acțiunilor de informare și responsabilizarea a populației privind protejarea mediului	Anual	APL, instituțiile publice	• Comunitate sensibilizată privind ocrotirea mediului	5 mii lei	APL, donatori, parteneri
	2.3.12. Publicarea articolelor despre protecția mediului în presa locală și pe site-ul localității	Periodic	APL	• Comunitate informată	-	APL

Obiectiv strategic 3: Dezvoltarea și crearea serviciilor sociale de calitate în conformitate cu necesitățile oamenilor

Obiective Specifice	Măsuri	Termen de realizare	Responsabil	Rezultat așteptat	Cost estimativ	Sursa de Finanțare
Dezvoltarea serviciilor sociale și de sănătate	3.1.1. Procurarea de echipament medical modern	2018-2020	CS, MS	• Servicii medicale de calitate	100 mii lei	CS, MS, APL, donatori
	3.1.2. Suplimentarea serviciilor medicale prestate	2018-2020	CS, APL	• Servicii medicale de calitate		CS, APL, donatori
	3.1.3. Crearea unui centru de plasament pentru persoanele cu dezabilități, inclusiv copii	2019-2020	APL, CS	• Servicii de calitate persoanelor vulnerabile	3 mln lei	APL, MS, donatori, agenți economic

	3.1.4. Informarea și educația sanitară a populației	2018-2019	APL, CS	Populație informată	50 mii lei	Bugetul asigurărilor medicale, donatori, APL
	3.1.5. Crearea asociației „Vîrsta de aur”	2018-2019	APL, instituții publice	Persoanele în etate incluse în dezvoltarea locală	-	APL, instituții publice
	3.1.6. Crearea unui azil/centru de zi pentru bătrîni și persoane vulnerabile dotat cu cantină și spălătorie	2019	APL, CS, COOP Consum	Servicii sociale de calitate	1 mln lei	APL, CS, MPSF, CR, donatori, COOP Consum
	3.1.7. Instituirea serviciului de taxi social	2019	APL, agenți economici	Acces asigurat la servicii publice	100 mii lei	APL, agenți economici
	3.1.8. Crearea casei de deservire socială	2020	APL	Servicii diverse și de calitate pentru populație	-	APL, donatori, agenți economici
Crearea condițiilor pentru îmbunătățirea mediului cultural și de sport	3.2.1. Asigurarea cu echipament, costume, aparataj de sonorizare și alt inventar necesar	2018-2020	Căminul cultural	Servicii culturale calitative	400 mii lei	APL, Căminul cultural, agenții economici, donatori
	3.2.2. Organizarea manifestărilor culturale la nivel local și raional (Hramul, festivaluri, ziua copilului, Toamna de Aur, sărbători de iarnă, Ziua diasporei) și Promovarea tradițiilor și obiceiurilor autohtone	Permanent	CC	- Tradiții păstrate - Comunitate unită	100 mii lei	APL, Căminul cultural, agenții economici, donatori, AdB
	3.2.3. Dezvoltarea relațiilor culturale cu localitățile din țară și de peste hotare, inclusiv cu migranții	Permanent	CC, APL, AdB	- Relații culturale dezvoltate - Migranți implicați	50 mii lei	APL, CC, donatori, AdB
	3.2.4. Crearea centrului comunitar de promovare artei croșetatului, brodatului și altor	2019	APL, muzeu	Meșteșuguri revitalizate	10 mii lei	APL, ONG, muzeu

	meșteșuguri tradiționale					
	3.2.5. Crearea cluburilor de interese pentru toate vârstele	2018-2022	CC, instituțiile de învățământ	• Activități pentru populație	50 mii lei	APL, comunitate, donatori
	3.2.6. Crearea discotecii și a cinematografului local	2018-2019	CC	• Servicii de calitate pentru tineret	-	APL, donatori, agenți economici
	3.2.7. Dotarea cu echipament și inventar a terenurilor de sport	2019-2020	APL	• Servicii de calitate pentru toate vârstele	300 mii lei	APL, bugetul de stat, donatori
	3.2.8. Crearea unui complex sportiv și de agrement	2020-2023	APL	• Servicii de calitate pentru toate vârstele	600 mii lei	APL, bugetul de stat, donatori
	3.2.9. Amenajarea parcului din localitate	2018-2019	APL	• Servicii de agremente de calitate pentru populație	2 mln lei	APL, donatori, ONG, AdB, comunitate
	3.2.10. Investiții capitale în reparația casei de cultură (acoperiș, geamuri, eficientizare energetică)	2018-2020	APL	• Servicii culturale de calitate	2 mln lei	APL, bugetul de stat, donatori
Realizarea eficientă a procesului didactic și a activităților pentru tineret	3.3.1. Investiții în dezvoltarea și modernizarea instituțiilor de învățământ	2018-2023	APL, LT	• Servicii educaționale de calitate	-	APL, LT, donatori, bugetul de stat
	3.3.2. Organizarea cursurilor de instruire a cadrelor didactice, inclusiv în materie de asistență a copiilor cu părinți plecați peste hotare	Permanent	Instituțiile de învățământ, DGRÎ	• Cadre didactice bine pregătite • Copii asistați	60 mii lei	ME, CR, donații

3.3.3. Amenajarea terenurilor de joacă la grădinița de copii și procurarea de tehnologii moderne de predare	2018-2020	APL, grădinițe	• Servicii educaționale de calitate	-	APL, bugetul de stat, donatori
3.3.4. Crearea unui club de dezbateri pentru elevi și tineri	2018-2019	LT, Biblioteca publică	• Tineri implicați	10 mii lei	APL, donații, donatori externi
3.3.5. Crearea unui centru informativ-metodic și cultural pentru tineret	2019-2021	APL, LT, CC	• Tineri implicați și informați	70 mii lei	APL, donatori
3.3.6. Reînnoirea fondului de carte a bibliotecii publice	2018-2020	APL, biblioteca	• Fond de carte reînnoit		APL, biblioteca, donatori, AdB
3.3.7. Instituirea de burse de merit și sociale pentru elevi	2018	APL, AdB	• Elevi motivați	10 mii lei	APL, AdB
3.3.8. Reparația rețelei electrice la școala primară	2019		• Servicii educaționale de calitate		
3.3.9. Amenajarea terenului de joacă la școala primară	2020		• Servicii educaționale de calitate		
3.3.10. Dotarea instituțiilor de învățământ cu bază tehnico-materială și didactică modernă	2018-2020		• Servicii educaționale de calitate		
3.3.11. Asigurarea școlii primare cu mobilier ajustabil pentru necesitățile copiilor	2018-2020		• Servicii educaționale de calitate	50	APL, donatori, AdB
3.3.12. Reparația tavanului la școala primară	2019		• Servicii educaționale de calitate	Conform devizului	APL

	3.3.13. Deschiderea cercurilor noi în cadrul școlii de artă și casa de cultură	2018-2020		• Tineri implicați și dezvoltati		APL, Școala de Arte, Casa de cultură
--	--	-----------	--	----------------------------------	--	--------------------------------------

Obiectiv strategic 4: Implementarea unui sistem de administrare publică locală transparent, modern, cooperant, receptiv și profesionist

Obiective Specifice	Măsur	Termen de realizare	Responsabil	Rezultat așteptat	Cost estimativ	Sursa de Finanțare
Îmbunătățirea serviciilor publice locale	4.1.1. Plasarea online a informațiilor despre serviciile prestate	2018	APL	• Acces facilitat la servicii	5 mii lei	APL
	4.1.2. Elaborarea planului urbanistic al satului	2019-2021	APL	• Dezvoltarea durabilă a localității	400 mii lei	APL
	4.1.3. Informarea permanentă a populației prin intermediul paginii web și a rețelelor de socializare	Permanent	APL	• Transparență asigurată	10 mii lei	APL
	4.1.4. Dezvoltarea mecanismului de solicitare a serviciilor de la distanță	2018-2021	APL	• Acces îmbunătățit la servicii	5 mii lei	APL
	4.1.5. Renovarea și amenajarea panourilor informative în toate cartierele satului	2018-2019	APL	• Acces la informație asigurat	5 mii lei	APL
	4.1.6. Dezvoltarea parteneriatelor cu instituțiile publice locale	2018-2019	APL	• Cooperare locală asigurată	-	APL, instituții publice
	4.1.7. Transmisiunea live a ședințelor CL, achizițiilor publice și alte evenimente	2018	APL	• Acces la informație asigurat	-	APL

	locale					
	4.1.8. Înființarea unui radio local	2020	APL, ONG-uri	• Populație informată	100 mii lei	APL, donatori
	4.1.9. Editarea buletinelor informative online și pe suport de hârtie	2018-2019	APL	• Acces la informație asigurat	5 mii lei	APL
	4.1.10. Asigurarea securității cetățenilor prin crearea gărzii populare	2018-2020	APL	• Securitate îmbunătățită		APL, Poliția
Consolidarea colaborării cu societatea civilă, mediul de afaceri și cetățenii, inclusiv migranții	4.2.1. Înființarea cluburilor de cartier	2018-2020	APL, CL	• Comunitate implicată	-	APL
	4.2.2. Organizarea Zilelor Diasporei la nivel local	Anual	APL, CC, AdB	• Migranți implicați, comunitate informată	5 mii lei	APL, AdB, mediul de afaceri
	4.2.3. Dezvoltarea mecanismelor de evidență a fluxurilor migraționiste din localitate	Permanent	APL, AdB	• Bază de date a migranților	-	APL, AdB
	4.2.4. Instituționalizarea mecanismelor online de comunicare cu migranții	2018	APL, AdB	• Migranți informați și implicați • Transmisiuni online realizate • Pagină web funcțională • Rețele de socializare active și actualizate	5 mii lei	APL, AdB, donatori
	4.2.5. Elaborarea unui buletin electronic semestrial pentru informarea băștinașilor despre realizările APL, oportunitățile și provocările din localitate	Trimestrial	APL, AdB	• Migranți și comunitate informată și implicată	-	APL, AdB

	4.2.6. Desemnarea unui responsabil de relația cu migranții	2018	APL	Dimensiunea migrației integrată în activitatea APL	-	APL
	4.2.7. Consultarea migranților și a comunității privind problemele prioritare ale localității	Trimestrial	-	- Migranți și comunitate informată și implicată 3 sondaje realizate anual	5 mii lei	APL
	4.2.8. Oferirea de servicii de consiliere și consultanță pentru migranți	Permanent	APL, AdB	Migranți informați și pregătiți	5 mii lei	APL, donatori
	4.2.9. Consolidarea colaborării cu Asociația Băștinașilor, mediul de afaceri, societatea civilă	Permanent	APL, AdB, ONG	- Relație consolidată - Proiecte comune implementate - Club al oamenilor de afaceri creat	5 mii lei	APL, AdB, ONG, donatori
	4.2.10. Dezvoltarea sectorului asociativ și a cooperării cu acesta	2018-2020	APL, ONG	- Colaborarea îmbunătățită cu societate civilă - Instruiri realizate	50 mii lei	APL, donatori, ONG
	4.2.11. Crearea centrului de informare și instruire pentru femei	2018-2020	APL, ONG	Egalitate de gen îmbunătățită		APL, donatori, ONG, bibliotecă
Creșterea capacităților administrației publice locale	4.3.1. Program de dezvoltare a capacităților de administrare prin participarea la training-uri tematice	Permanent	APL	Funcționari bine pregătiți	10 mii lei	APL, Donatori, instituții publice
	4.3.2. Program de schimb de experiență cu primării din republică și de peste hotare	Anual	APL	- Funcționari bine pregătiți 5 participanți	50 mii lei	APL, parteneri

	4.3.3. Încheierea de parteneriate cu primăriile învecinate și cu cele de peste hotare	2018-2020	APL	• Proiecte comune implementate	50 mii lei	APL, donatori externi
--	---	-----------	-----	--------------------------------	------------	-----------------------

7. Monitorizarea și evaluarea

Procesul de implementare a Strategiei de dezvoltare socio-economică a satului Mereni va începe din momentul adoptării acestui document de către Consiliul Local.

Procesul de monitorizare și evaluare a Strategiei vizează cadrul instituțional, instrumentele de monitorizare și evaluare, indicatorii de implementare, utilizarea și diseminarea rezultatelor monitorizării și evaluării.

Cadrul instituțional al monitorizării și evaluării este constituit din Consiliul Participativ format din reprezentanții APL și a grupurilor sociale relevante din localitate, inclusiv din cadrul AdB. Consiliul Participativ va fi responsabil de aprobarea, implementarea și actualizarea strategiei, de identificarea și asigurarea resurselor financiare necesare pentru implementare strategiei.

Rapoartele intermediare și finale de implementare a acțiunilor sunt instrumentele principale de monitorizare și evaluare. Trimestrial, responsabilii de implementare vor prezenta rapoarte intermediare privind implementarea acțiunilor.

Rezultatele monitorizării vor fi distribuite autorității publice locale, societății civile, sectorului privat, donatorilor străini, mass-mediei și publicului larg.

Evaluarea implementării strategiei se va efectua prin analiza indicatorilor de implementare stipulați în Matricea strategică. În baza informațiilor furnizate de la responsabilii de implementare, beneficiari sau instituții specializate se vor stabili nivelul și gradul de implementare a acțiunilor și atingere a obiectivelor fixate.

Anual progresul implementării Strategiei va fi examinat la ședințele consiliului local, iar o dată la doi ani strategia va fi actualizată pornind de la realitățile de moment.